

Ion PARHON

RADIO

O remarcabilă comedie... amară

Am putea spune și altfel, adică, o remarcabilă dramă populată la tot pasul de umor, despre singurătate și incompatibilitate (nu numai între generații, cum ar putea fi percepută în chip minimalist), despre criza de identitate și alienarea celor două tinere personaje, El și Ea, dar nu mai puțin, despre uriașa lor nevoie de a suporta în doi „jocul de-a viața”, aspirație neîmplinită și dinamită în final printr-o sinucidere. Sub titlul **Dumnezeul de a doua zi**, dramaturgul-actor **Cornel Mimi Brănescu** ne oferă una dintre cele mai incitante și mai izbutite piese ale sale, în care dialogul este înlocuit cu notabil succes de monologurile juxtapuse, menite să le definească nu numai pe cele două personaje, prezente în text, dar și pe acelea ale părinților, evocate de cei doi cu o forță expresivă ieșită din comun. Ca în tehnica „oglinzilor paralele”, situațiile conflictuale, personajele și relațiile dintre ele sunt abordate din unghiuri diferite, potrivit subiectivității celor două personaje centrale, fapt care sporește pitorescul observațiilor, adevărul lor psihologic și emoțional, grăbindu-le drumul spre mintea și sufletul ascultătorilor. Este multă mizerie morală în acest fragment de „frescă” al vieții unor tineri din zilele noastre, al vieții celor care îi înconjoară, al vieții noastre, cei din fața aparatelor de radio...

Pe de altă parte, textul surprinde printr-un limbaj aspru, abrupt dar realist, presărat cu expresii ce vor tulbura atât auzul pudibonzilor, cât și pe acela al admiratorilor unui teatru menit doar „să te distreze”, „să te amuze”, „să te relaxeze”. Nu, hotărât lucru, ca și piesele datorate unor tineri oameni de teatru (ca vârstă ori spirit), printre care Lia Bugnar, Gianina Cărbunariu, Peca Ștefan, Ștefan Caraman, Mihai Ignat și alții, sub aparența comediei, acest text este profund „interrogativ”, răscolitor, penetrant. Nu șocant prin vocabular și prin unele situații „deocheate”, cu o dezarmantă opacitate incriminate de unele voci la audiția în avanpremieră, „de casă”, de la Hotelul „Majestic”, ci șocant prin mesajul său, ca radiografie cu valoare de avertisment a unei lumi lovită de o boală incurabilă, pe lângă care trecem indiferenți și refuzăm să-i acordăm o atenție ce ar putea să ne strice așa-zisa liniște interioară, buna dispoziție. Dincolo de asprimea și de libertățile dezinhibate de limbaj, dincolo de mizeria în care trăiesc și pe care adesea o sfidează cei doi tineri, piesa strălucește prin firișoarele unui filon aurifer, în plin deșert, filon alcătuit din dureroasa și impresionanta nevoie de tandrețe și comprehensiune a celor doi „îngeri triști”, fapt ce m-a îndemnat să-i socotesc astfel, cu gândul la o posibilă „descendență” din protagoniștii unei remarcabile piese mai vechi a lui D.R. Popescu.

Realizatorii, mă refer la echipa Teatrului Național Radiofonic, au ales inspirat acest discurs tineresc prin înfățișare și matur prin meditațiile pe care le supune atenției acelor dispusi să le recepționeze potrivit cu propria lor experiență de viață și afectivă. Meritul incontestabil al unui regizor și el (încă) tânăr, **Claudiu Goga**, ține de autenticitatea personajelor și a trăirilor acestora, de respectul pentru miezul ideatic al textului, de capacitatea uimitoare de a spațializa și a vizualiza personaje, replici și tăceri, punând în valoare talentul și iscusința celor doi actori, **Medeea Marinescu** și **Vlad Zamfirescu**. Este o realizare ce pune în paranteză nu puține spectacole „de pe scândură”, unde tocmai elementele vizual și emoțional sunt sufocate de o „lectură” cronofagă și somnolentă a textului. Convingătoare pe toată durata partiturii sale, cu o sensibilitate și o forță de nuanțare pe drept cuvânt

circumscrise performanței, dar și cu o intuiție ce o ajută să nu alunece o clipă în sentimentalism, Medeea Marinescu ne oferă măsura unor disponibilități interpretative poate insuficient valorificate până acum pe scena de scândură, în timp ce Vlad Zamfirescu ne reamintește a fi un „actor de vocație“, cu pendulări delicate între frământările lăuntrice și cele dezvăluite cu o rară impetuoșitate, ori între ironie amară și autoironie, chiar dacă, pe alocuri, intensitatea excesivă a timbrului vocal, la începutul vreunui monolog, nu este deloc productivă, ea riscând să diminueze filonul subteran de poezie și haloul de mister al unei povești altfel neînchipt de concretă, de crudă și de apropiată vieții.

Teatrul Național Radiofonic – Dumnezeu de a doua zi de Cornel Mimi Brănescu. Adaptarea radiofonică și regia artistică: Claudiu Goga. Regia de studio: Milica Creiniceanu. Regia muzicală : Patricia Prundea. Regia tehnică : ing. Mirela Georgescu. Redactor : Costin Manoliu. Coordonator de proiect : Magda Duțu. Cu: Medeea Marinescu (Ea), Vlad Zamfirescu (El). Data premierei: 18 februarie 2007.

Andreea DUMITRU

Time out – Game over

Dumitru Crudu, Cristian Juncu, Mihai Ignat, recent și Mimi Brănescu, sunt câțiva dintre tinerii autori în vogă care pot fi regăsiți în repertoriul Teatrului Național Radiofonic, grație proiectului „Dramaturgi români contemporani“, coordonat de Magda Duțu.

Nu-mi dau seama în ce măsură poate fi cântărit, apreciat impactul unor astfel de texte asupra unui public atât de special și poate mai puțin dispus să renunțe la audiția în fotoliul comod de acasă și la certificatul de calitate pentru a-și încorda auzul, gustul, curiozitatea în poligonul de încercare al dramaturgiei contemporane. Un astfel de *feed-back* i-ar interesa, cred, în primul rând, pe tinerii dramaturgi, pentru că, dincolo de ispita pe care o reprezintă o audiență mai numeroasă decât cea a unei săli de spectacol și ideea teaurizării propriei creații, radioul poate fi și o capcană. Cât de mult ar putea salva fie și un regizor cu experiență stângăcia, inconsistența, emfaza unor replici, aici mai transparente ca oriunde? Exigența, flerul, receptivitatea și mobilitatea celui care face selecția numelor și a titlurilor propuse mi se pare, de aceea, vitală în acest domeniu. Nu atât diversitatea, cât coerența repertoriului ar trebui luată în considerare. Cum publicul teatrului radiofonic este un public în general gata format, câștigat și un partener de cursă lungă, orice greșală riscă să-l scoată din calcul atunci când vine vorba de dramaturgia românească de astăzi. Greșală însemnând, cred eu, amestecul valorilor, al vârstelor, al curentelor, ori virajul brusc, pe nepregătite, spre acea dramaturgie fără tabuuri cu care, știm prea bine, și publicul teatrelor tradiționale s-a familiarizat atât de greu.

Am remarcat, consultând repertoriul deja consistent al programului coordonat de Magda Duțu (din păcate, eu una nu am reușit să țin pasul cu toate premierele lansate în undă), că se simte încă nevoia unei plase de siguranță care să atenueze cumva șocul noutății. Textele, multe în premieră absolută, sunt fie încredințate unor regizori specializați în teatru radiofonic, fie prezentate în lectura unor actori de top. Preferați sunt, cu puține excepții (Claudiu Goga, Cristian Juncu), acei regizori ale căror nume ne-am obișnuit să le auzim rostite mai în fiecare an pe scena Galei UNITER, la Secțiunea teatru radiofonic. De aceea, nu mică mi-a fost surpriza când am descoperit că lor li s-a alăturat de curând, susținând debutul radiofonic al tânărului dramaturg Marius Damian, un *outsider* al acestui *star system sui-generis*,